

Ułatwienia dla upoważnionych przedsiębiorców (AEO)

Wersja 0.3 z 18 czerwca 2012r.

Opracowano w Departamencie Polityki Celnej

Warszawa 2012

➤ Wprowadzenie

Status upoważnionego przedsiębiorcy AEO otrzymują przedsiębiorcy wiarygodni i wypłacalni, których organizacja, infrastruktura i stosowane zabezpieczenia systemów informatycznych oraz miejsc składowania towarów, czy odpowiednio środków transportu, zapewniają bezpieczeństwo miejsc i towarów oraz chronią przed nieuprawnionym dostępem. Jako „upoważnieni przedsiębiorcy” korzystają zatem z szeregu różnych przywilejów.

Rodzaj i zakres ułatwień przysługujących upoważnionemu przedsiębiorcy AEO uzależniony jest od posiadanego rodzaju świadectwa AEO:

- Świadectwo AEOC – Uproszczenia Celne,
- Świadectwo AEOS – Bezpieczeństwo i Ochrona
- Świadectwo AEOF – Uproszczenia Celne/Bezpieczeństwo i Ochrona.

Chcąc skorzystać z przysługującego ułatwienia upoważniony przedsiębiorca powinien zidentyfikować się podając numer świadectwa AEO (art. 14b ust. 5 rozporządzenia Komisji (EWG) nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993r. ustanawiającego przepisy w celu wykonania rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Celny¹, zwanego dalej RWKC.

Podstawową zasadą jest, iż ułatwienia i uproszczenia przysługują bezpośrednio upoważnionemu przedsiębiorcy. Status upoważnionego przedsiębiorcy nie może być wykorzystywany przez inne osoby lub w celu uzyskania ułatwień dla innych osób. Jednocześnie należy zauważyć, iż im więcej ogniw w międzynarodowym łańcuchu dostaw posiada status AEO tym bardziej oczywiste jest realizowanie korzyści przysługujących ze względu na status AEO.

➤ Ułatwienia wynikające z przepisów RWKC

Pewne ułatwienia i uprawnienia związane z posiadaniem statusu AEO przewidują przepisy RWKC. Obejmują one:

1) Mniejszą liczbę kontroli dokumentów i kontroli fizycznych

Posiadacz świadectwa AEO podlega mniejszej liczbie kontroli fizycznych i kontroli dokumentów niż inni przedsiębiorcy. Organy celne mogą postanowić inaczej w celu uwzględnienia

¹ Dz. Urz. WE L 253 z 11.10.1993, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 2, t. 6, str. 3

szczególnego zagrożenia lub wymogów kontroli ustanowionych w innych przepisach wspólnotowych (art. 14b ust. 4 RWKC).

Analiza ryzyka, której wynik stanowi podstawę przeprowadzenia kontroli, uwzględnia fakt posiadania przez przedsiębiorcę statusu AEO.

Uprawnienie do korzystania z przedmiotowego ułatwienia uzależnione jest od rodzaju świadectwa AEO.

Kontrola celna dotycząca bezpieczeństwa i ochrony

Mniejszej liczbie kontroli dokumentów i kontroli fizycznych w przypadku kontroli celnej dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony podlegają przedsiębiorcy, którzy posiadają świadectwo AEOS lub AEOF. Wynika to z zakresu kryteriów, które powinni spełniać posiadacze statusu AEOS i AEOF, i które to kryteria zostały sprawdzone przez organ Służby Celnej.

Kontrola celna dotycząca zagrożeń fiskalnych

Mniejsza liczba kontroli dokumentów i kontroli fizycznych w przypadku kontroli celnej dotyczącej zagrożeń fiskalnych może być stosowana wobec przedsiębiorcy, który posiada świadectwo AEOC lub AEOF. Pojęcie „zagrożenia fiskalne” odnosi się do zagrożeń, których skutkiem może być zaniżenie należności celnych i podatkowych i tym samym uszczuplenie należności Skarbu Państwa.

Z uprawnienia tego nie może skorzystać przedsiębiorca posiadający świadectwo AEOS, gdyż nie został zweryfikowany pod kątem posiadania systemu rozróżniającego towary wspólnotowe i towary niewspólnotowe.

Kontrola zgłoszeń po zwolnieniu towarów

Mniejsza liczba kontroli fizycznych i kontroli dokumentów w stosunku do AEO odnosi się także do kontroli zgłoszeń po *zwolnieniu towarów*

Uprawnienie to przysługuje posiadaczom wszystkich typów świadectw AEO.

Przedstawiciele

Uprawnienie do skorzystania z mniejszej liczby kontroli fizycznych i kontroli dokumentów nie przysługuje w sytuacji gdy przedstawiciel reprezentuje osobę nie posiadającą statusu AEO.

Powyższe związane jest z miejscem przedstawiciela w łańcuchu dostaw i zakresem odpowiedzialności jakie ponosi za jego bezpieczeństwo. Przedstawiciel odpowiedzialny jest za stosowanie niezbędnych formalności celnych, zgodnych z przepisami prawa celnego, w celu umieszczenia towarów pod procedurą celną. Zabezpiecza zatem fragment łańcucha dostaw

związany z prawidłowym sporządzeniem dokumentacji celnej i zachowaniem formalności celnych.

W takiej sytuacji, gdy zabezpieczony jest tylko niewielki fragment łańcucha dostaw nie można przyjąć na tyle niskiej oceny ryzyka, by przekładała się ona na zmniejszenie liczby kontroli celnych przeprowadzanych wobec przesyłek danego przedsiębiorcy reprezentowanego przez AEO. Status AEO powinien zatem posiadać zarówno przedstawiciel jak i przedsiębiorca, którego ten reprezentuje.

2) Priorytetowe traktowanie przesyłki w przypadku wytypowania do kontroli – przeprowadzenie kontroli poza kolejnością

Jeżeli w następstwie przeprowadzenia analizy ryzyka właściwy organ celny wybiera do celów dalszych kontroli przesyłkę objętą przywózową lub wywózową deklaracją skróconą lub zgłoszeniem celnym złożonym przez upoważnionego przedsiębiorcę, konieczne kontrole należy przeprowadzić w sposób priorytetowy (art. 14b ust. 4 RWKC).

Uprawnienie to przysługuje posiadaczom wszystkich typów świadectw AEO.

3) Wybór miejsca przeprowadzenia kontroli – na wniosek upoważnionego przedsiębiorcy po uzgodnieniu z organem celnym

Jeżeli upoważniony przedsiębiorca złoży stosowny wniosek i po uzgodnieniu z zainteresowanym organem celnym, kontrole mogą być przeprowadzone w miejscu innym niż dany urząd (art. 14b ust. 4 RWKC).

Zgodnie z § 9 ust. 3a i 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 26 kwietnia 2004r w sprawie miejsca wyznaczonego lub uznanego przez organ celny, w którym mogą być dokonywane czynności przewidziane przepisami prawa celnego (Dz. U. Nr 97 poz. 967 z późn. zm.) w przypadku, o którym mowa w art. 14b ust. 4 RWKC, organ celny może uznać miejsce w celu jednorazowego dokonania czynności, o których mowa w tym przepisie. Uznanie miejsca w celu jednorazowego dokonania czynności przepisami prawa celnego nie wymaga się formy decyzji administracyjnej. § 3 ust. 4 ww. rozporządzenia umożliwia odstępnie przez organ celny od żądania spełnienia warunków jakie winno spełniać miejsce uznane zgodnie z ust. 2 i 3 przedmiotowego przepisu, tj. określonych warunków technicznych, określonego oznaczenia i wydzielenia miejsca.

Uprawnienie to przysługuje posiadaczom wszystkich typów świadectw AEO.

4) Możliwość składania mniejszej ilości danych na potrzeby przywózowej/wywózowej deklaracji skróconej

Posiadacze świadectwa AEOS i AEOF przywożący lub wywożący towary mogą składać przywózową i wywózową deklarację skróconą zawierającą ograniczone wymogi w zakresie danych bezpieczeństwa określonych w sekcji 2.5 załącznika 30A do RWKC.

Również przewoźnicy, spedytorzy i agenci celni, posiadający świadectwo AEOS lub AEOF mogą składać przywózowe i wywózowe deklaracje skrócone zawierające mniejszą ilość danych bezpieczeństwa, jeżeli dokonują przywozu lub wywozu towaru na rzecz posiadacza świadectwa AEO (art. 14b ust. 3 RWKC).

Przywózowa deklaracja skrócona

By móc skorzystać z możliwości złożenia mniejszej ilości danych w przywózowej deklaracji skróconej status AEOS lub AEOF powinna posiadać:

- osoba składająca przywózową deklarację skróconą oraz wszyscy odbiorcy wskazani w deklaracji
- w przypadku, gdy przywózowa deklaracja skrócona wysyłana jest przez przedstawiciela osoby składającej, status musi posiadać ta osoba, jej przedstawiciel i wszyscy odbiorcy wskazani w deklaracji.

Zgłoszenie celne jako zgłoszenie przed wywozem

By móc skorzystać z możliwości złożenia mniejszej ilości danych w zgłoszeniu celnym, stanowiącym jednocześnie wywózową deklarację skróconą status AEOS lub AEOF powinna posiadać:

- osoba składająca zgłoszenie w przypadku, gdy składa zgłoszenie wywózowe, re-eksportowe lub zgłoszenie do uszlachetniania biernego,
- w przypadku, gdy zgłoszenie jest składane przez przedstawiciela, status musi posiadać ta osoba, jej przedstawiciel i wszyscy nadawcy/eksporterzy wskazani w deklaracji.

Wywózowa deklaracja skrócona jako zgłoszenie przed wywozem

By móc skorzystać z możliwości złożenia mniejszej ilości danych w wywózowej deklaracji skróconej, status AEOS lub AEOF powinna posiadać:

- osoba składająca wywózową deklarację skróconą i wszyscy nadawcy w niej wskazani,
- w przypadku, gdy wywózowa deklaracja skrócona jest składana przez przedstawiciela osoby odpowiedzialnej za jej złożenie, status musi posiadać ta osoba, jej przedstawiciel i wszyscy nadawcy wskazani w deklaracji.

Powyższe ułatwienie nie przysługuje przedsiębiorcy posiadającemu status AEOC.

5) Upřednie powiadomienie o wytypowaniu przesyłki do kontroli

W przypadku gdy przywózowa deklaracja skrócona została złożona przez posiadacza świadectwa AEOS lub AEOF, właściwy urząd celny, przed przybyciem towarów na obszar celny Wspólnoty, może powiadomić upoważnionego przedsiębiorcę, gdy w wyniku analizy ryzyka pod kątem bezpieczeństwa i ochrony dana przesyłka została wybrana do dalszej kontroli fizycznej. Powiadomienie to zostaje dokonane jedynie w przypadku, gdy nie zagraża ono możliwości przeprowadzenia kontroli (art. 14b ust. 2 RWKC).

Możliwość upředniego powiadomienia o wytypowaniu przesyłki do kontroli przysługuje jedynie w przypadku, gdy osobą składającą tę deklarację jest upoważniony przedsiębiorca. Przepis jednoznacznie stanowi kto może być beneficjentem korzyści, dlatego też np. w sytuacji, gdy deklarację złoży importer posiadający status AEOS lub AEOF, a przewoźnik przewożący towar nie będzie posiadał statusu AEO, powiadomienie i tak zostanie przekazane importerowi.

Państwa członkowskie mogą jednakże przeprowadzać kontrolę fizyczną, nawet jeżeli upoważniony przedsiębiorca nie został przed przybyciem towarów na obszar celny Wspólnoty powiadomiony o tym, że dana przesyłka została wybrana do takiej kontroli (art. 14b ust. 2).

Przepisy te stosuje się również w przypadku, gdy towary mają opuścić obszar celny Wspólnoty.

Powyższe ułatwienie nie przysługuje przedsiębiorcy posiadającemu status AEOC.

6) Szybszy i łatwiejszy dostęp do uproszczeń określonych w art. 14b ust. 1 RWKC.

W przypadku uproszczeń, o których mowa w art. 14b ust. 1 Rozporządzenia Wykonawczego, gdy wniosek złoży przedsiębiorca posiadający świadectwo AEOC lub AEOF, warunki i kryteria badane w związku z postępowaniem w sprawie udzielenia statusu AEO nie podlegają ponownej ocenie.

Powyższe ułatwienie nie przysługuje przedsiębiorcy posiadającemu status AEOS.

7) Uznawanie statusu AEO

Status AEO na mocy art. 5a ust. 1 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 13 października 1992r. ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Celny² uznawany jest we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej. Oznacza to, iż przedsiębiorca niezależnie od miejsca uzyskania statusu AEO korzysta z tych samych ułatwień w całej Unii Europejskiej.

² Dz. U. L 302 z 19.10.1992, str. 1 z późn. zm., Polskie wydanie specjalne Dz. Urz. UE rozdział 2 tom 4 str. 307

Jednocześnie przepis art. 14g lit. a) RWKC pozwala Unii Europejskiej na zawieranie porozumień o wzajemnym uznawaniu statusu AEO z krajami trzecimi. Porozumienia takie stanowią dla AEO podstawę do korzystania z ułatwień jakie przysługują rodzimym AEO w państwie trzecim.

Unia Europejska podpisała stosowne porozumienia o wzajemnym uznawaniu statusu AEO z Szwajcarią, Norwegią, Japonią i Stanami Zjednoczonymi.

➤ **Inne ułatwienia**

Dodatkowo polska administracja celna podjęła działania mające na celu wprowadzenie pewnych ułatwień organizacyjno-technicznych w celu wyeliminowania uciążliwości związanych z obsługą celną, które będą realizowane w miarę możliwości poszczególnych jednostek Służby Celnej. Dodatkowe korzyści obejmują:

7) Priorytetową obsługę zgłoszeń celnych

Priorytetowa obsługa zgłoszenia celnego oznacza szybsze przyjęcie zgłoszenia celnego (o ile istnieją takie możliwości organizacyjne) oraz obsługę takiego zgłoszenia w pierwszej kolejności, w stosunku do zgłoszeń celnych obejmujących przesyłki dla przedsiębiorców nieposiadających statusu AEO. Przywilej priorytetowego traktowania w zakresie obsługi zgłoszeń celnych skierowany jest do osoby, która posiada status AEO i dokonuje zgłoszenia celnego, a więc do zgłaszającego określonego w art. 4 pkt 18 WKC, a także do przedstawiciela bezpośredniego (jeżeli występuje).

W związku z powyższym z przedmiotowego ułatwienia mogą skorzystać:

Osoba posiadająca status AEO, która działa we własnym imieniu i nie korzysta z przedstawiciela,

Przedstawiciel pośredni posiadający status AEO (aby skorzystać z ułatwienia w priorytetowej obsłudze zgłoszeń celnych przedstawiciel pośredni powinien posiadać status AEO, bez znaczenia jest przy tym, czy status AEO posiada osoba, na rzecz której taki przedstawiciel działa),

Osoba posiadająca status AEO, w imieniu i na rzecz której działa przedstawiciel bezpośredni (posiadacz świadectwa AEO może skorzystać z ułatwienia w priorytetowej obsłudze zgłoszeń celnych, nawet jeżeli jego przedstawiciel bezpośredni nie posiada statusu AEO),

Przedstawiciel bezpośredni posiadający status AEO działający w imieniu osoby nieposiadającej takiego statusu.

8) Priorytetową obsługę wszelkich wniosków składanych do izb, urzędów oraz oddziałów celnych

Wszelkie wnioski o wydanie pozwolenia, zaświadczenia itp. składane przez upoważnionego przedsiębiorcę powinny być przyjmowane i rozpatrywane w sposób priorytetowy.

W celu szybszej identyfikacji wniosków i pism pochodzących od AEO proponuje się przedsiębiorcom wizualne oznaczenie swoich wniosków, pism, podań logo AEO. Podkreślić należy, iż znacznikiem identyfikującym AEO jest numer świadectwa, niemniej jednak wizualne oznaczenie pisma powinno pozytywnie wpłynąć na przyspieszenie identyfikacji AEO.

Plik z logo AEO można uzyskać nieodpłatnie pisząc na adres e-mail aeo.pl@mofnet.gov.pl.
Możliwe jest również uzyskanie i wykorzystanie pliku z logo AEO w wersji czarno-białej.

9) Specjalne miejsca obsługi dla AEO

Tam gdzie pozwala na to infrastruktura organy Służby Celnej zapewniają specjalne miejsca do obsługi AEO. Specjalne miejsca obsługi AEO w oddziałach, urzędach i izbach celnych zostały oznaczone w sposób jednolity i wyraźny z wykorzystaniem Logo AEO.

10) Odrębne pasy ruchu

Tam gdzie pozwala na to infrastruktura na przejściach granicznych należy zapewnić specjalne odrębne pasy ruchu dla upoważnionych przedsiębiorców. Organy Służby Celnej zapewniają oznaczenie tych miejsc.

11) Newslettery wysyłane do AEO

Wysyłanie przez osoby wyznaczone w izbach celnych ważnych informacji na adresy mailowe AEO np. informacje o zmianie przepisów, instrukcje, wyjaśnienia itp. Zakres i częstotliwość przesyłanych informacji zostanie uzgodniona na poziomie izby celnej.

12) Nieżądanie składania zabezpieczenia

Bez uszczerbku dla przepisów szczególnych wynikających m. in. z rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22.04.2004r. w sprawie przypadków, w których organ celny pobiera zabezpieczenie (Dz. U. Nr 87, poz. 829) oraz z uwzględnieniem sytuacji, gdy procedurą celną obejmowane są towary podwyższonego ryzyka określone w załączniku 44c do RWKC, organy Służby Celnej nie będą żądać złożenia zabezpieczenia, gdy przepisy prawa celnego przewidują jego złożenie fakultatywne, tj. w przypadku gospodarczych procedur celnych czy procedury dopuszczenia do swobodnego obrotu z zastosowaniem obniżonej stawki celnej ze względu na końcowe przeznaczenie (end-use) (art. 82 ust. 2, art. 88 i art. 104 Wspólnotowego Kodeksu Celnego).

13) Przyznawanie większych ułatwień fakultatywnych w pozwoleniach na stosowanie procedury uproszczonej

Wydając pozwolenie na stosowanie procedury uproszczonej organ Służby Celnej przyznaje dodatkowo tzw. ułatwienia fakultatywne, np. zwolnienie z obowiązku przesyłania powiadomienia, określenie indywidualnego czasu związanego z przesyłaniem komunikatów, zgoda na realizację procedury uproszczonej poza godzinami pracy urzędu celnego, zgoda na przesłanie powiadomienia przed przybyciem towarów.

Ułatwienia te udzielane są na podstawie wyników analizy ryzyka. Status upoważnionego przedsiębiorcy jest jednym ze wskaźników branych pod uwagę w procesie analizy ryzyka. Wpływa on na zmniejszenie ryzyka i może mieć istotny wpływ na podjęcie pozytywnej decyzji o przyznaniu dodatkowego ułatwienia. Podkreślić należy jednak, iż nie wywołuje automatycznego skutku w postaci decyzji o przyznaniu ułatwienia.

14) Uruchomienie dla posiadaczy AEO linii kontaktowej z koordynatorem ds. AEO, Procedur Uproszczonych i SASP

Dane teleadresowe dotyczące koordynatorów powołanych w poszczególnych izbach celnych dostępne są na stronie internetowej Służby Celnej pod linkiem http://www.mf.gov.pl/files/sluzba_celna/aeo/koordynatorzy_02_2011.pdf

15) Mniej załączników do wniosków

Upoważniony przedsiębiorca ubiegając się o inne ułatwienia i uproszczenia przewidziane przepisami prawa celnego składa mniej załączników, niż przedsiębiorca nieposiadający statusu AEO. Przedmiotowe uprawnienie wynika z faktu spełniania przez AEO wysokich standardów dotyczących przestrzegania przepisów celnych, prowadzenia ewidencji, wypłacalności finansowej i bezpieczeństwa i ochrony.

Szczegółowy zakres zwolnień określony został przepisami prawa regulującymi zasady ubiegania się o szczegółowe ułatwienia i uproszczenia, np.:

- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 22 lipca 2011r. w sprawie wzorów formularzy stosowanych w sprawach celnych (Dz. U. Nr 166, poz. 995),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 26 kwietnia 2004r w sprawie miejsca wyznaczonego lub uznanego przez organ celny, w którym mogą być dokonywane czynności przewidziane przepisami prawa celnego (Dz. U. Nr 97 poz. 967 z późn. zm.).

16) Udział w tzw. „profilaktyce merytorycznej”

W trakcie organizowanych na poziomie izby celnej spotkań dla upoważnionych przedsiębiorców AEO, istnieje możliwość omawiania również problemów merytorycznych z zakresu obrotu towarowego z zagranicą.

Propozycję zagadnień, które powinny być omawiane na organizowanych przez izby celne spotkaniach winny być przesyłane lokalnym Koordynatorom ds. AEO, Procedur Uproszczonych i SASP.

17) Ułatwienia w procesie ubiegania się o status zarejestrowanego agenta, znanego nadawcy i uznanego nadawcy

Na mocy przepisów rozporządzenia Komisji (UE) nr 185/2010 z dnia 4 marca 2010 r. ustanawiającego szczegółowe środki w celu wprowadzenia w życie wspólnych podstawowych norm ochrony lotnictwa cywilnego (Dz. Urz. L 055, z dnia 5.03.2010r str. 0001) w związku z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 300/2008 z dnia 11.03.2008r w sprawie wspólnych zasad w dziedzinie ochrony lotnictwa cywilnego (Dz. Urz. UE L. 2008, Nr 97 str. 72) organ właściwy do procedury zatwierdzania zarejestrowanych agentów, znanych nadawców i uznanych nadawców powinien uwzględnić, czy wnioskodawca jest posiadaczem świadectwa AEO bezpieczeństwo i ochrona (AEOS) lub świadectwa AEO uproszczenia celne/bezpieczeństwo i ochrona (AEOF).

Szczegółowe informacje dotyczące instytucji i zasad ubiegania się o status zarejestrowanego agenta, znanego nadawcy i uznanego nadawcy dostępne są na stronie internetowej Urzędu

Lotnictwa

Cywilnego:

http://www.ulc.gov.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=1425&Itemid=377

Jednocześnie dyrektorzy izb celnych, w zależności od możliwości organizacyjno-technicznych i kadrowych, mogą wprowadzać dodatkowe ułatwienia i uproszczenia w zakresie obsługi AEO.

Upoważniony przedsiębiorca może konsultować z koordynatorem do spraw procedury uproszczonej, AEO i SASP kwestie związane z interpretacją przepisów celnych, instrukcji, wytycznych, spełnianiem warunków i kryteriów, realizacją procedury celnej itp. Dane kontaktowe koordynatorów dostępne są na stronie internetowej Służby Celnej pod linkiem: http://www.mf.gov.pl/files/_sluzba_celna/aeo/koordynatorzy_02_2011.pdf

